

Tuloksellisuustarkastus

Tarkastuskertomus 9/2016 Raskaan liikenteen mittoja ja massoja koskevan asetusmuutoksen valmistelu

Yhteenveto kertomusluonnoksen lausunnoista

Valtiontalouden tarkastusvirasto on saanut viitekohdassa mainitun tarkastuskertomuksen luonnoksesta palautetta seuraavasti:

Liikennevirasto 12.4.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö 14.4.2016

Lausunnonantajilla on ollut tilaisuus

- lausua näkemyksensä tarkastuskertomusluonnoksessa esitetyistä tarkastusviraston kannanotoista sekä
- esittää kertomusluonnoksen tekstiin korjaus- ja täsmennysehdotuksia.

Ennen lopullisen tarkastuskertomuksen antamista tarkastusvirasto on kertomusta viimeisteltäessä ottanut huomioon palautteen seuraavasti:

1. Lausunnonantajien näkemykset kannanotoista

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnossa todetaan, että tarkastuskertomus vastaa keskeisiltä osin hyvin valmisteluprosessin toteutunutta kulkua. Tarkastuskertomuksen suosituksista lausunnossa todetaan, että ne ovat perusteltuja ja ulotettavissa koskemaan myös säädösvalmistelua yleisesti.

Liikenneviraston mukaan tarkastuskertomusluonnoksen kannanotot ovat oikeansuuntaisia. Lausunnon liitteenä oli lista ehdotuksia tarkastuskertomuksen tekstin muokkaamiseksi. Kannanottolukuun kohdistuneet ehdotukset käsiteltiin seuraavasti:

Asetusmuutoksen olennaisimmat vaikutukset oli arvioitu, mutta kokonaistaloudellista arviota ei ollut tehty

- Vaikutusarviointien luonnetta tarkentavat yksittäiset sanojen lisäykset muutettiin tekstiin sellaisenaan
- Liikennevirasto toi lausunnossaan esiin, että siltä ei ollut pyydetty lisätarkasteluita niiden lisäksi, mitä valmistelun yhteydessä tehtiin. Kertomuksessa oli kritisoitu tiettyjen arviointien puuttumista. Valmisteluvastuu oli kuitenkin liikenne- ja viestintäministeriöllä, joka tilasi vaikutusarviot Liikennevirastolta. Täten myös arviointien kattavuus oli liikenne- ja viestintäministeriön vastuulla. Kertomusluonnokseen (s.9) lisättiin maininta siitä, että valmisteluvastuu oli liikenne- ja viestintäministeriöllä.
- Liikennevirasto viittaa useassa kohdassa muiden tahojen, esimerkiksi liikenne- ja viestintäministeriön tekemiin vaikutusarvioihin. Tällaisista laskelmista kysyttiin liikenne- ja viestintäministeriöstä 13.4., mutta kyseisiä laskelmia ei ministeriön mukaan ole tehty. Kertomustekstiä ei siten muutettu.

Ohjeiden mukainen jälkikäteisseuranta tuottaisi hyödyllistä tietoa

- Liikenneviraston kuvasi lausunnossaan aiheeseen liittyneitä, Liikenneviraston tekemiä selvityksiä viime vuosilta. Tästä listasta kirjoitettiin yhteenveto kannanottotekstiin. Kyseisistä toimista lisättiin maininta myös kertomustekstin lukuun 5.

2. Teknisluonteiset täsmennys- ja korjausehdotukset

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnossa ehdotettiin kahta tarkennusta tekstiin. Näiden perusteella kertomustekstiin lisättiin tiedot siitä, että valmistelussa päästöjen vähennys oli arvioitu kuljetuskustannusten avulla, ja että Kuntaliitto oli antanut lausunnon asetusvalmistelua edeltävästä strategialuonnoksesta.

Liikenneviraston lausunnossa ja sen liitteessä esitetyt huomiot käsiteltiin seuraavasti:

Lausunto

- Asetuksen voimaantulon jälkeen tehdyistä, aiheeseen liittyvistä Liikenneviraston selvityksistä lisättiin maininta kertomuksen lukuun 5
- Kertomustekstiin (s.15) lisättiin maininta siitä, että valmistelussa käytettiin VTT:n antamaa arviota liikenneturvallisuudesta
- Korjattiin kertomustekstiin (s.18), että saadulla 55 miljoonan euron rahoituksella saadaan poistettua vain merkittävimmät uutta liikennettä rajoittavat tekijät
- Liikennevirasto toivoi tietoa tarkastuksessa havaituista osaamisen puutteista Liikennevirastossa. Tämän tarkastuksen aiheena oli asetusvalmistelun tietoperusta, jonka perusteella ei voida tarkemmin ottaa kantaa Liikenneviraston osaamisalueisiin. Tarkastuksen huomiot ja huoli osaamisen jatkuvuudesta perustuvat siihen, että todettiin vaativien asiantuntijatehtävien olevan yksittäisten, eläkkeelle jäämässä olevien asiantuntijoiden harteilla. Kertomustekstiä ei lausunnossa esitetyn johdosta muutettu.

Lausunnon liite; tekniset korjausehdotukset

- Liitteessä on ehdotettu joitain yksittäisten sanojen tarkennuksia, jotka liittyvät Liikenneviraston tekemiin laskelmiin. Nämä tarkennukset on huomioitu sellaisenaan lopulliseen kertomustekstiin.
- Liikennevirasto esittää toiveen siitä, että kertomuksessa mainittaisiin muidenkin kuin Liikenneviraston tekemiä laskelmia. Kertomuksessa (s.13) on mainittu, että päätöksenteon perustana olivat Liikenneviraston ja VTT:n laskelmat, mutta että muitakin epävirallisia arvioita on esitetty. Kertomustekstiä ei lausunnossa esitetyn johdosta muutettu.
- Liikenneturvallisuusarvion tekijää koskevan huomionseurauksen kertomustekstiin (s.15) lisättiin maininta siitä, että valmistelussa käytettiin VTT:n antamaa arviota liikenneturvallisuudesta
- Teknisissä korjausehdotuksissa kerrotaan tarkkaa teknistä tietoa päästöjen laskennasta ja kuljetuskustannussäästöjen määrittämisestä. Nämä ovat laskennan teknisiä yksityiskohtia, jotka eivät ole tarkastuskertomuksen kannanottojen kannalta olennaista tietoa eikä niitä siksi ole lisätty kertomukseen
- Toteutusvaihtoehtojen vertailuun liittyvät korjaukset tehtiin kertomustekstiin sellaisenaan. Lisäksi lisättiin maininta toteutuneesta vaihtoehdosta ja vertailuvaihtoehto F:n luonteesta.

- Liikenneviraston korjausehdotus sivulla 15 on ristiriitainen valmistelun aineistona käytetyn muistion kanssa. Koska muistiossa lukee, että laskennassa on tehty oletus suhdeluvusta 2, ei Liikenneviraston ehdotus aiheuttanut muutosta kertomustekstiin. Maininta yksittäispyörien laskennan oikeellisuudesta kuitenkin poistettiin kertomuksesta.
- Liikenneviraston esittämät tiedot, joita oli käytetty kuljetuskustannusten ja tierasituksen laskennan pohjana, lisättiin kertomukseen (s. 15)
- Tarkennus siitä, että olemassa olevan tietokannan avulla voidaan tehdä uusia laskelmia, mutta uusien ajoneuvojen lisääminen vaatisi erityistä asiantuntemusta, lisättiin kertomustekstiin (s.15)
- Kertomustekstiin (s.16) korjattiin tieto siitä, että kuntien ja yksityisteiden korjaustarpeiden arvio perustui Liikenneviraston ja lähinnä suurimpia kuntia koskeviin tietoihin.
- Korjattiin kertomustekstiin (s.18), että saadulla 55 miljoonan euron rahoituksella saadaan poistettua vain merkittävimmät uutta liikennettä rajoittavat tekijät
- Liikennevirasto toivoo lausunnossaan tietoa siitä, mihin arvioihin vaikutusarvioiden vertailu perustuu. Kertomusluonnokseen (s. 28) on lisätty tieto siitä, että kyseessä ovat asetusvalmistelun perustelumuiiston tiedot.

Lisätietoja: Johtava tuloksellisuustarkastaja Katja Estlander, p. 09 432 5855